

18 Νοεμβρίου 2017

Ο Γιάννης Καψής († Νοέμβριος 2017) για τη Μικρασιατική Καταστροφή (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Συγκλονιστική κατάθεση του πρώην υπ. Εξωτερικών Γιάννη Καψή (1939-2017) για την καταστροφή της Σμύρνης

Συνέντευξη: Στέλιος Κούκος

Η συνέντευξη με τον αποβιώσαντα στις 13 Νοεμβρίου 2017 πρώην υπουργό Εξωτερικών, δημοσιογράφο και συγγραφέα Γιάννη Π. Καψή, δημοσιεύτηκε με τίτλο “Η παρασιώπηση αποτελεί ένα είδος ενοχής”, στο ένθετο “Βιβλία” της εφημερίδας “Μακεδονία”, στις 30 Μαΐου 2009.

πηγή: mikrasiatis.gr/

Με ιδιαίτερο πάθος για την αλήθεια, τον λόγο και την έκφραση, ο δημοσιογράφος, συγγραφέας και τέως υπουργός Εξωτερικών Γιάννης Καψής επιστρέφει στη Σμύρνη και τη Μικρά Ασία μέσα από το βιβλίο του “Όταν οι άγγελοι πέθαιναν στη Σμύρνη”

(εκδόσεις Λιβάνη). Είναι ένα μυθιστόρημα με συναρπαστική πλοκή, ένα μεστό, λαγαρό και δυνατό κείμενο που με ιδιαίτερη τρυφερότητα μας μεταφέρει στα ματωμένα χώματα της πονεμένης Ρωμιοσύνης.

Ξεκινήσατε το συγγραφικό σας έργο με το βιβλίο “Χαμένες πατρίδες”, που εκδόθηκε το 1960, ενώ και σε άλλα σας βιβλία ασχοληθήκατε με τη Σμύρνη και τη Μικρασιατική καταστροφή. Τι δεν έχει κλείσει για σας και επανέρχεστε στις αλησμόνητες αυτές πατρίδες;

Πρόκειται για μία από τις πιο ταραγμένες αλλά και συναρπαστικές περιόδους της ελληνικής ιστορίας, και συνάμα η πιο άγνωστη και πιο διαστρεβλωμένη. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, τους τελευταίους μήνες, γίνεται μια συστηματική, καθοδηγημένη προσπάθεια να διαστρεβλωθεί η αλήθεια. Η καταστροφή της Σμύρνης, η καταστροφή της Μικράς Ασίας, είναι η μεγαλύτερη συμφορά του ελληνισμού μετά την καταστροφή των Συρακουσών.

Όταν κάποιος αναφέρεται στη Σμύρνη, μοιάζει στον λόγο του να λειτουργούν όλες οι αισθήσεις. Αυτό ισχύει και για το βιβλίο σας. Ποιες είναι οι δικές σας εμπειρίες που σας κάνουν να αισθάνεστε έτσι τη Σμύρνη;

Ξέρετε, όπως λέω στο βιβλίο μου και το επαναλαμβάνω συχνά, νομίζω ότι στη φαντασία μου υπάρχει ένα μεγάλο, τεράστιο σεντούκι στο ύψος του Ολύμπου και στο μήκος του Γράμμου, που έχει μέσα αναμνήσεις. Κάθε μέρα χιλιάδες αναγνώστες, χιλιάδες νοσταλγοί αλλά και αρνητές ψάχνουν, όπως ψάχναμε εμείς πιτσιρίκια το σεντούκι της γιαγιάς, και το βράδυ το σεντούκι αυτό αδειάζει. Αλλά τη νύχτα η Μνημοσύνη το ξαναγεμίζει. Μόνο όταν αδειάσει οριστικά το σεντούκι αυτό, και μόνο τότε, θα ξεχαστούν οι αλησμόνητες πατρίδες. Και αυτό πιστεύω δεν θα γίνει ποτέ, γιατί ο ελληνισμός θέλει να μάθει τις αιτίες που τον έχουν σακατέψει. Η ιστορία, η ψυχρή ιστορία, είναι μία μόνον όψη της ιστορικής αλήθειας. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε τις συνθήκες, τις προϋποθέσεις, την όλη ατμόσφαιρα, εάν δεν γνωρίζουμε τις προκαταλήψεις, τα οικονομικά συμφέροντα, τις συνήθειες. Όλα αυτά αποτελούν την πραγματική εικόνα της κατάστασης.

Από την άλλη πλευρά η Σμύρνη αποτελεί έναν απέραντο τόπο μαρτυρίου που μεταφέρει όλον αυτό τον κόσμο της Μικράς Ασίας σε μια πνευματική διάσταση. Ξεφεύγει δηλαδή από τα στενά γεωγραφικά όρια και λειτουργεί στη συνείδησή μας ως σύμβολο. Ποια είναι η δική σας αίσθηση;

Θα σας αναφέρω κάτι, πρόκειται για ένα ιστορικό ντοκουμέντο. Όταν τόλμησαν να πουν στον Χίτλερ πώς θα φανεί η εξόντωση των Εβραίων, είπε “ποιος θυμάται σήμερα την εξόντωση των Αρμενίων”; Ίσως αν είχαν τιμωρηθεί οι υπεύθυνοι της σουλτανικής τότε Τουρκίας για το ξεκλήρισμα των Αρμενίων, να μην είχε γίνει και το ξεκλήρισμα των Εβραίων. Η πραγματικότητα είναι τελείως αντίστροφη. Πρόσφατα ακόμη ο πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα, ο οποίος προσέθεσε στο επίθετό του και το Χουσεΐν, εις ανάμνησιν του ανιψιού του προφήτη, είπε μία κατά τη γνώμη μου εγκληματική φράση: “Το '22 οι Μεγάλες Δυνάμεις προσπάθησαν να αναστήσουν μια πεθαμένη αυτοκρατορία”. Άρα το συμπέρασμα είναι ότι καλά έκαναν οι Τούρκοι και εξόντωσαν τις μειονότητες. Βέβαια, από ό,τι λένε οι ίδιοι οι Αμερικανοί, στην πραγματικότητα εκείνος που ξεσήκωσε τις μειονότητες ήταν ο πρόεδρος Γουίλσον με το άρθρο 12 της περιβόητης Διακήρυξής του, που καθόριζε το “Δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως των λαών”. Ήταν ο πρόεδρος Γουίλσον που φώναξε τον Βενιζέλο στη Συνδιάσκεψη Ειρήνης στο Παρίσι και του είπε “μπορείτε σε δυο μέρες να στείλετε στρατό στη Σμύρνη”; Και ο Βενιζέλος έστειλε από το λιμάνι του Μούδρου στη Σμύρνη την 13η μεραρχία, που είχε έρθει από τη Ρωσία για ανάπαυση. Δύο χρόνια αργότερα, όταν τους στέρησαν τα πετρέλαια και φοβήθηκαν ότι θα τα πάρουν οι Εγγλέζοι, οι Αμερικανοί άλλαξαν τακτική, δεν πήγαν στην Κοινωνία των Εθνών και συνέστησαν μια επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων που άλλαξε πλήρως την αμερικανική πολιτική. Αυτό έδωσε το πράσινο φως στον Κεμάλ να “τελειώνει” με τις μειονότητες. Αν τα γνωρίζαμε αυτά τότε, δεν θα διαπράτταμε τα σφάλματα που μέχρι σήμερα έχουμε διαπράξει και που συνεχίζουμε να διαπράττουμε.

[Συνεχίζεται]